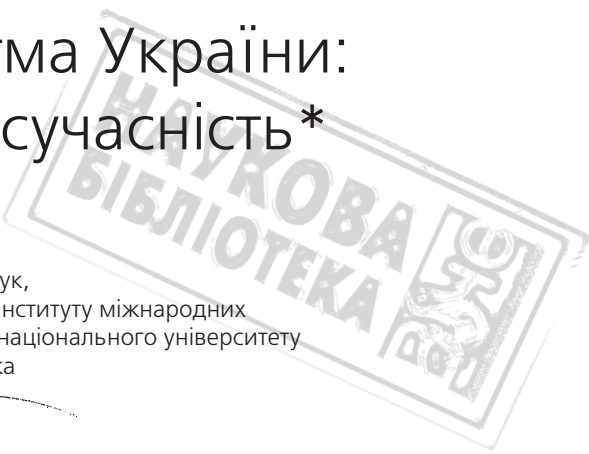

Зовнішньополітична парадигма України: історія і сучасність*

Валерій КОПІЙКА,
доктор політичних наук,
професор, директор Інституту міжнародних
відносин Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Внешнеполитическая парадигма Украины: история и современность

Валерий КОПІЙКА, доктор политических наук, профессор, директор Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Foreign policy paradigm of Ukraine: history and contemporaneity

Valerii KOPIIKA, Doctor of Political Sciences, Professor, Director of Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv

Побачила світ ґрунтовна, надзвичайно потрібна й цікава книжка завідувача кафедри зовнішньої політики і дипломатії Дипломатичної академії України, професора Людмили Чекаленко – підручник для вищої школи «Зовнішня політика України». У підручнику розкрито проблематику зовнішньої політики України з найдавніших часів до сьогодення. Висвітлюючи історичні етапи становлення зовнішньої політики української держави, Л. Чекаленко аналізує витoki, принципи і здобутки зовнішньополітичної сфери, механізми забезпечення суверенного існування України на міжнародному рівні, захисту прав громадянина, соціально-економічного зростання тощо.

Теоретико-методологічну основу підручника становить концепція континуїтету формування й розвитку зовнішньополітичної парадигми України впродовж тривалого історичного періоду української державності. Ідучи за автором, зазначаємо, що наша держава, як і її зовнішня політика, здобула значний досвід за часів Київської Русі, коли було не тільки започатковано спеціальні знання про зовнішньодержавні відносини, а й закладено основи міжнародного буття нашої держави. Наступний історичний етап розвитку зовнішньополітичної парадигми України, що охоплює період Козаччини, містить чимало елементів тогочасного державотворення, зокрема у сфері зовнішньополітичної діяльності, які успадкувала й примножила козацька держава – Військо Запорозьке. Ціком слушно автор наголошує, що період із 1917 року відзначається боротьбою за незалежність Української держави, культурно-цивілізованим виходом у складний світ міжнародних відносин, застосуванням дипломатичних інструментів і методів обстоювання українських державних інтересів. Розглядаючи період радянської епохи, Л. Чекаленко досліджує тогочасні форми міжнародного буття України в межах СРСР. Автор розкриває зовнішньополітичні складові утвердження нашої держави як суб'єкта міжнародного права з державними цілями, власною зовнішньою політикою, міжнародними зобов'язаннями на сучасному етапі української історії після здобуття Україною державного суверенітету.

Професор Л. Чекаленко, яка має практичний досвід дипломатичної роботи, обґрунтовано доводить: перед сучасною Україною постала нагальна потреба обстоювання здобутків українського народу, що має супроводжуватися стратегічними зовнішньополітичними рішеннями на державному рівні, ефективною роботою дипломатів та експертів у сфері національної безпеки. Зі змісту підручника дізнаємося про концепцію походження України та українців, «Революцію гідності», про сучасну українську дипломатію, яка бореться

на всіх рівнях міжнародної та регіональної безпеки за нашу Україну, наш суверенітет, нашу незалежність з трибун міжнародних світових і регіональних організацій, а також на двосторонньому рівні.

Джерелами підручника є документи про державотворення і зовнішню політику України, архівні матеріали, історичні згадки, літописи, перекази, фольклор. Серед доданих до текстів підручника контрольних запитань і списку літератури привертає особливу увагу українська історіографія. Це і творчий доробок Михайла Грушевського, Володимира Антоновича, Ярослава Дзири, Дмитра Донцова, Дмитра Дорошенка, Олександри Єфименко, Івана Крип'якевича, Наталії Полонської-Василенко, Ореста Субтельного, Олександра Шульгіна, Дмитра Яворницького та багатьох інших вітчизняних дослідників.

За структурою і змістом підручник «Зовнішня політика України» відповідає навчальним програмам «Зовнішня політика України», «Міжнародні відносини і світова політика», «Історія України», «Євроінтеграція і політика України», «Міжнародне право», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна інформація» тощо.

Приємно зазначити, що до рецензування гідної уваги фахівців і широкої громадськості книжки Л. Чекаленко долучилися провідні українські науковці: доктор історичних наук, професор М. Кірсенко, доктор історичних наук, професор В. Матвієнко, доктор історичних наук, професор А. Кудряченко. Певен, книжка знайде свого читача й стане у пригоді студентам вишів, викладачам, політикам, дипломатам, усім, за словами автора, хто прагне опанувати досвід минулого, щоб будувати Україну, спроможну стати рівною серед провідних країн Європи та світу.

* Рецензія на кн.: Чекаленко Л. Зовнішня політика України: Підручник / За наук. ред. ректора ДАУ Надзвичайного і Повноважного Посла М. А. Кулініча / Відп. ред. перший проректор ДАУ при МЗС України В. Г. Цвігатий / 2-ге вид., доп. і онов. – К.: LAT&K, 2015. – 477 с., 8 с. іл.